METSÄTALOUS

Ehkä osa metsänomistajista siirtyy jatkossa yrittäjyyden suuntaan. Osa metsistä voi vastaavasti jäädä maisema- ja virkistyskohteiksi. **TUTKIJA TEPPO HUJALA, METSÄNTUTKIMUSLAITOS**

Polttopuut metsän tärkein anti

Polttopuut ovat metsän tärkein anti metsänomistajien enemmistölle. Hakkuutuloille eniten käyttöä on maanviljelijöillä.

Useampi kuin kaksi kolmesta metsänomistajasta pitää polttopuiden hankintamahdollisuutta merkittävänä tekijänä metsänomistuksessa. Joka toiselle metsänomistajalle ne ovat erittäin tärkeitä.

Metsän tuomat hakkuutulot ovat vastaavasti erittäin tärkeitä vain joka seitsemännelle metsänomistajalle. Runsaalle kolmannekselle hakkuutuloilla on vain vähän merkitystä. Joka viidennelle palkansaajametsänomistajalle niillä ei ole mitään merkitystä.

Tulokset perustuvat Maaseudun Tulevaisuuden Metsätutka-kyselyyn, johon vastasi 463 metsänomistajaa.

MARKKU VUORIKARI

Mahdollisuus polttopuun korjuuseen omasta metsästä on osalle metsänomistajista hakkuutuloja tärkeämpää.

Viljelijät ovat keskimääräistä nuorempia ja omistavat muita enemmän metsää.

Perinteet velvoittavat

Tutkija **Teppo Hujala** kertoo Metsäntutkimuslaitoksen saaneen samansuuntaisia tuloksia. Polttopuut ja esimerkiksi maisema ovat niissäkin nousseet hyvin tärkeiksi metsänomistajille.

”Polttopuilla on rahallista arvoa. Sen lisäksi niiden hankinta tarjoaa liikuntaa ja luontoelämyksiä. Se voi olla myös yhteisöllistä toimintaa, ja siihen voi liittyä perinteitä.”

Toisaalta erilaiset kyselyt ovat aina johdattelevia. Niissä on helppo sanoa arvostavansa yleisesti hyväksyttyjä asioita, kuten luonnonsuojelua.

”Oikeassa valintatilanteessa taloudelliset arvot saattavat silti ajaa esimerkiksi maisema-arvojen yli. Aukkoa ei pidetäkään niin pahana, kun se itse tekee”, Hujala arvelee.

Metsästä riippuvaiset

Hujalan mukaan noin 15 prosenttia metsänomistajista on riippuvaisia hakkuutuloista. Ilman niitä edessä olisi Kelan luukulle siirtyminen ja joku muu elämänmuutos.

Erityisen tärkeitä metsätulot ovat viljelijöille. MT:n kyselyyn vastanneista viljelijöistä joka kolmas hankki merkittäviä ja säännöllisiä lisätuloja puuta myymällä.

Lähes kaikki muutkin viljelijät saivat metsästä satunnaisia lisätuloja.

”Viljelijät toimivat yrittäjämäisesti. Heille metsä on osa kokonaisuutta.”

Viljelijät ovat myös toimeliaita. He ovat keskimääräistä nuorempia ja omistavat muita enemmän metsää. He myös käyttävät sen tarjoamia mahdollisuuksia.

Siksi myös polttopuut ovat heille tärkeitä.

Metsätulot muun päälle

Muille metsänomistajille metsätulojen merkitys on pienentynyt. Ne tulevat perustoimeentulon päälle. Vaikka metsänomistajat nostavat esiin muita arvoja, se ei tarkoita metsätulojen jäämistä merkityksettömiksi.

”Metsästä tulevat sivutulot mahdollistavat lomamatkoja ja lasten tukemista. Niillä voidaan remontoida asuntoa, hankkia kesämökki ja vaihtaa auto uuteen.”

Aktiiviset eläkeläiset ovat oma ryhmänsä. Heillä on halu hoitaa metsiä ja kerätä sieltä polttopuita ja marjoja.

”Tulos on ymmärrettävä. Ruuhkavuosien jälkeen ihmisellä on vihdoin aikaa ja kuntoa harrastaa. Metsänhoito ja marjanpoiminta sopii siksi heille hyvin.”

Metsätulojen ja polttopuiden saannin tärkeys

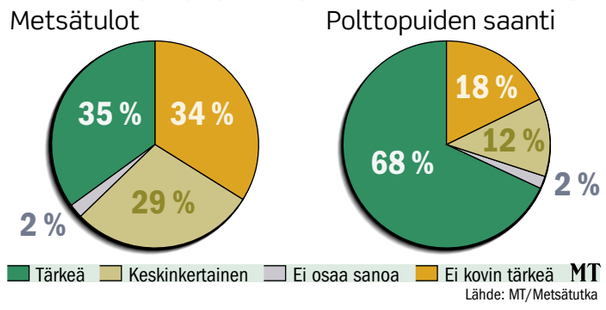

Mahdollisuus polttopuun hankintaan innostaa metsänomistajia hakkuutuloja enemmän.

Vähiten metsän tarjoamista mahdollisuuksista kiinnosti metsästys. Siitä eniten innoissaan olivat palkansaajat ja yrittäjät.

Jakautuuko metsänomistus?

Hujalan mukaan näkyvissä on merkkejä, joiden mukaan metsänomistajien joukko on alkanut jakautua kahtia. Siihen liittyy sekä suurten että pienten tilojen yleistyminen.

”Ehkä osa metsänomistajista siirtyy jatkossa yrittäjyyden suuntaan. Osa metsistä voi vastaavasti jäädä maisema- ja virkistyskohteiksi.”

Nykyään suuri osa metsänomistajista on monitavoitteisia. Voi olla, että he harjoittavat jatkossa aktiivista metsätaloutta ostopalstoilla. Vanhoilla kantatiloilla voivat samaan aikaan korostua muut arvot.

JARMO PALOKALLIO

Erityisen tärkeitä metsätulot ovat viljelijöille.

Venäjällä metsät halutaan säilyttää valtion omistuksessa

Venäjän metsien tulee säilyä valtion omistuksessa, eikä merkittävien metsäalueiden yksityistäminen ole lähitulevaisuuden asia. Näin linjaa yksimielisesti työryhmä, joka on työstänyt Venäjän metsäpolitiikan strategialinjauksia.

Useat metsäteollisuusjohtajat ovat esittäneet suurten yritysten vuokrametsien yksityistämistä, mutta valtiovallan ja kansalaisjärjestöjen edustajat ovat puolustaneet valtion omistuksen säilyttämistä myös tulevaisuudessa.

Venäjällä ei näihin päiviin saakka ole ollut yhtenäistä kansallisen metsäpolitiikan asiakirjaa. Viime vuosien suuret muutokset maan metsäsektorilla ovat strategialinjausten sopimisen tarvetta, kertoo Suomen Moskovan suurlähetystön erityisasiantuntija **Timo Leinonen** Metsäntutkimuslaitoksen uutiskirjeessä.

Ensimmäinen luonnos Venäjän kansallisesta metsäpolitiikasta valmistui maaliskuun lopulla.

Luonnosta valmistelleeseen työryhmään kuuluu edustajia Venäjän metsähallinnosta, -tutkimuksesta ja -teollisuudesta sekä ympäristöjärjestöistä.

Yksimielisiä näkemyksiä

Metsien omistukseen liittyvän linjauksen lisäksi työryhmä esittää yksimielisesti metsien suojelun organisaation palauttamista. Laajat metsäpalot vuonna 2010 olivat yksi syy, jotka vauhdittivat strategialinjausten laatimista, Leinonen sanoo.

Noin 80 prosenttia Venäjän metsäalasta ei ole vuokrattu. Näiden vuokraamattomien maiden pitäisi työryhmän mielestä olla pitkäaikaisesti erityisorganisaation hallinnassa, joka vastaisi taloustoimista alueella.

”Tämä malli olisi nähdäkseni samanlainen kuin Metsähallituksen nykyinen toimintamalli Suomessa. Sama malli on käytössä myös muun muassa Latviassa ja Virossa”, selventää Leinonen.

Monien metsäsektorin asiantuntijoiden mielestä nykyiset metsälainsäädännön puutteet ja maan metsäsektorin kehittämisen ongelmat johtuvat kansallisen metsäpolitiikan puuttumisesta.

Toiveet strategian valmistumiselle ovat korkealla. Sekä Venäjän metsätalousvirasto että ympäristöjärjestöt korostavat, että strategian tulee olla avoimen yhteiskunnallisen keskustelun lopputulos.

Greenpeace ei luota

Venäjän Greenpeace ei usko, että yhteinen metsästrategia saataisiin aikaiseksi.

Greenpeace kuitenkin toivoo, että metsäpolitiikan asiakirjan laatimisen yhteydessä muodostetaan jokin yleisperiaatteellinen käsitys siitä, mitä tehdään, kun nykyinen valtion metsähallinto lopullisesti romahtaa.

Leinosen mielestä on erittäin myönteistä, että Venäjällä keskustellaan metsistä ja metsäsektorin merkityksestä.

”Tällaista avointa dialogia Venäjän metsäsektori kaipaa kipeästi”, hän toteaa.

SARI PENTTINEN

”Pohjoisen sahauksessa pärjäävät vain hyvät suvut”

Pohjoisen sahauksessa menestyvät yrittäjät ovat oma rotunsa, omistajuus, yrittäminen ja johtaminen ovat samoissa suvun käsissä, sanoo johtaja **Jukka Aula** Metsänomistajien liitto Pohjois-Suomesta.

”Palkkajohdon pyörittämistä sahoista on huonot kokemukset. Ruukki Group vetäytyi täältä ja Metsäliiton Karihaaran saha Kemissä on seissyt jo vuosia”, Aula sanoo.

Metsäliitto Osuuskunnan pohjoisin mäntysaha on nyt Merikarvialla Satakunnassa. ”Metsäliitto on nyt pelkkä tukin välittäjä, kyllä osuuskunnan perusajatukseen nähden sahaaminen olisi tärkeää pohjoisessakin.”

Stora Enso sahaa Kemin Veitsiluodossa ja on tärkeä tukin ostaja pohjoisen perhesahojen lisänä.

Kajaanissa on sahan paikka

Aulan mukaan Kajaanissa on ilman muuta sahan paikka. Hän toivoo, että UPM:n sahalle löytyy ostaja ja tuotannon jatkaja.

Kuhmo Oy:n toimitusjohtaja **Lauri Nakari** ei pitänyt Kajaanin sahaa houkuttavana kohteena (MT 13.4.) Kuljetustuet ovat pudonneet murto-osaan.

Polttoaineiden veronkorotukset rassaavat sahoja tukin kaatokoneesta alkaen rannikolle rientäviin hake- ja lankkuautoihin asti.

Sahaajia askarruttaa myös vuonna 2015 voimaan tuleva Itämeren rikkidirektiivi, joka nostaa sitä pahemmin lankun rahteja mitä pohjoisempana saha toimii.

”Kunnollinen syöttötariffi sahoille mahdollistaisi yrittäjälle sähkön tuotannon sahan sivutuotteista. Hakekin kulkisi sähköksi valtakunnan verkkoon jalostettuna edullisesti verrattuna hakkeen pitkiin autokuljetuksiin.”

Ruotsin malli ei tule kyseeseen

Ruotsin metsänomistajien järjestöillä on runsas ja kirjava kokemus sahauksesta. Maa-ja metsätaloustuottajain keskusjärjestö LRF:kin omisti jonkin aikaa Ruotsin metsähallituksen ja Keski-Ruotsin metsänomistajien kanssa sahajätti Setraa.

Setran sahojen tuotantokapasiteetti on 1,4 miljoonan kuutiometriä vuodessa havusahatavaraa.

Setra yritti myydä taannoin osaa sahoista. Kauppoja ei tullut. LRF sen sijaan myi osuutensa Mellanskogin metsänomistajayhdistykselle, joka omistaa nyt 49 prosenttia Setrasta.

Ruotsin muillakin metsänomistajien yhdistyksillä on sahoja, ainoa hyvin pärjännyt on etelän Södra.

Aula sanoo suoraan, ettei Suomen puolen metsänomistajien yhdistyksillä ole resursseja lähteä sahatavaran tuottajiksi

Hän pitää UPM:n Kajaanin sahaa taantuman uhrina. Pohjois-Suomen metsätalouden tilanne on kärjistymässä. Metsien vauhdilla lisääntyvät tukkivarat ja vähenevä sahaus ovat epälooginen ja kehno yhdistelmä kaikille pohjoissuomalaisille.

JUHA AALTOILA

www.maaseuduntulevaisuus.fi MetsäPlus-teema 30.4.2012 Painosmäärä 86 000 kpl

METSÄPLUS -teema
ilmestyy 30.4.

MetsäPlus -teemanumerossa mm.:
- Taimikon hoito
- Taimikon hoito metsäkoneella
- Puunmyynti kaksinkertaistunut vastaavaan aikaan viime vuonna
- Kirjanpainajan torjunta
- Moottoripyörän keväthuolto

Soita 020 413 2321 ja varaa ilmoitustilaa!

Aineistopäivä 25.4.
Aineistot osoitteella:
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

Nyt 321 000 lukijaa!

MetsäPlus -teemanumeron painosmäärä on 106 000 kpl. Lehden saavat tilaajien lisäksi 20 000 suurinta metsätilaa Etelä-Suomessa.

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti

METSÄSTÄ LYHYESTI

Stora Enso värväsi huippututkijan

Stora Enso on palkannut Ruotsin maatalousyliopiston professori **Björn Sundbergin** johtamaan metsäjätin metsäbiotekniikan kehittämistä, papernet. se kertoo.

Sundberg kehittää Stora Ensossa plantaasiviljelyä Etelä-Amerikassa ja Kiinassa, mutta jatkaa myös bioenergian ja biotekniikan tutkimista.

Uusia muovinkorvaajia

Ruotsalainen metsäyhtiö Södra on aloittanut uudenlaisen komposiittimateriaalin DuraPulpin tuotannon. Materiaali on biologisesti hajoava ja sillä voidaan korvata muovia.

DuraPulp on jo muutamien vuosien ajan herättänyt kiinnostusta ominaisuuksiensa ansiosta. Parhaillaan Södra työskentelee yhteistyökumppaneiden kanssa, jotka testaavat komposiittia tuotteissaan.

Komposiitti tehdään Södra Cellin valmistamasta selluloosamassasta ja biopolymeereistä.

SCA vahvistaa asemiaan Kiinassa

Ruotsalainen metsäteollisuuskonserni SCA ostaa viisi prosenttia lisää kiinalaisen pehmopaperikonserni Vindan osakkeita. Kaupan jälkeen SCA omistaa kiinalaisyhtiöstä yli 22 prosenttia.

Pehmopaperituotteiden markkinat Kiinassa ovat kasvussa. SCA:n konsernijohtajan **Jan Johanssonin** mukaan yhtiö kasvatti omistustaan Vindasta, koska he haluavat olla johtavien toimijoiden joukossa.

Stora Enso sulkee pakkaustehtaan Unkarissa

Stora Enso aikoo sulkea Pátyn pakkaustehtaan Unkarissa. Tehtaan mukana häviää 79 työpaikkaa.

Yhtiön mukaan aaltopahvisten kuluttajapakkausten kysyntä on vähentynyt Unkarissa. Tuotanto keskitettäisiin jatkossa Komaromin tehtaalle.

Toimintaa tehostetaan myös Espanjan Barcelonan tehtaalla, jossa vähennetään 15 työntekijää.

Lopulliset päätökset kussakin maassa tehdään vasta yhteuvottelujen päätyttyä.

Ne ovat osa tehostamisohjelmaa, jolla Stora Enso tavoittelee 7 miljoonan euron vuotuisia säästöjä. Toimista aiheutuu alkuvuonna 9 miljoonan kertaluonteinen alaskirjaus.

Viking Timberin sahat myyty

ATA Timber ja Ikean tytäryhtiö Swedwood ovat ostaneet konkurssiin kaatuneen sahayritys Viking Timberin sahat.

Smålandsposten -lehti pitää todennäköisenä, että ATA Timber käynnistää vähitellen Lönsbodan sahan. ATA on ostanut myös isot osat Asarumin sahasta.

Swedwood on ostanut sahalinjan, kuivaamot ja kattilan Rävsmålasta. Tarkoitus on purkaa kamppeet ja koota ne uudelleen Puolassa.

MT

Mh-yhdistykset fuusioituvat Savossa

Pohjoissavolaiset metsänhoitoyhdistykset yhdistyvät vuoden alusta. Uuden yhdistyksen nimeksi tulee Metsänhoitoyhdistys Savotta ja sen toiminta alkaa ensi vuoden alusta.

Koillis-Savon, Lapinlahden, Pielaveden ja Ylä-Savon metsänhoitoyhdistysten valtuustot ovat päättäneet fuusiosta kevään aikana pidetyissä kokouksissa.

Yhdistymistä perustellaan metsänomistajien palvelutarjonnan kehittämisellä ja monipuolistamisella. Samalla varaudutaan toimintaympäristön jatkuvaan muutokseen ja uusiin haasteisiin.

Yhdistysten puheenjohtajat kertovat, että voimavarojen kokoaminen tehostaa metsänomistajien edunvalvontaa. Samalla panostetaan palvelun kehittämiseen, laatuun ja kustannustehokkuuteen.

Hallinnollisista tehtävistä vapautuu aikaa kentällä tapahtuvaan asiakaspalveluun. Myös markkinointi, tiedotus, koulutus ja tietotekniikan hyväksikäyttö tehostuvat yhdistyskoon kasvaessa.

Uusi metsänhoitoyhdistys kattaa Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Lapinlahden, Nilsiän, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän.

Alueella on 11 000 yksityistä metsänomistajaa, jotka omistavat 350 000 hehtaaria metsää. Metsistä on vuosittain hakattavissa noin kaksi miljoonaa kuutiometriä puuta.

Metsänhoitoyhdistysten palveluksessa on 35 toimihenkilöä ja noin 60 metsätyöntekijää. Yhdistys työllistää 50 metsäalan yritystä metsänhoito- ja puunkorjuutöissä.

Tiimiorganisaatio takaa tutut ja turvalliset palvelut metsänomistaja-asiakkaille.

Metsänhoitoyhdistyksen valtuustovaalit järjestetään tämän vuoden syyskesällä. Valtuustoon valitaan 29 valtuutettua. Hallitus on kuusijäseninen.

MT